

Hvorfor lar du Israel gå straffefri, Børge Brende?

Åpent brev til utenriksminister Børge Brende, 7. januar 2015. Brevet var også publisert i Klassekampen 8. januar.

Av Kjell Brygfeld, advokat, Stein Guldbrandsen, Arbeidsutvalget/Fagforbundet, Anna Lund Bjørnsen, leder/Fellesutvalget for Palestina, Eilert Lund Rostrup, daglig leder/Stiftelsen Karibu, Harald Stabell, advokat og Kathrine Jensen, leder/Palestinakomiteen i Norge

Den 18. november var vi i [møte med Utenriksdepartementet](#) (UD) for å høre regjeringens syn på de mange folkerettsbruddene som staten Israel er skyld i. Dette interesserer oss fordi Børge Brende er svært tydelig på at folkeretten er en hjørnestein i det internasjonale samarbeidet som bidrar til å skape klarhet og forutsigbarhet for statenes opptreden på den internasjonale arena. Dette interesserer oss også fordi Norge har et spesielt ansvar som leder av Giverlandsgruppen for det palestinske området, og fordi Norge har vært klar i sin fordømmelse av de israelske bosettingene som undergraver alle forsøk på å skape en to-statsløsning, og en varig og rettferdig fred.

Bakgrunnen for møtet var krav til den norske regjeringen fra en rekke organisasjoner innen kirken, fagbevegelsen, politiske partier, solidaritetsbevegelsen, advokatstanden og enkeltpersoner om en klar fordømmelse på Israels brudd på folkeretten ved at det innføres sanksjoner. Kravet ble rettet til utenriksministeren i forbindelse med at det er 10 år siden Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) fastslo at muren som er bygget på okkupert område, strider mot folkeretten. Dommen understreket blant annet Israels forpliktelse til å få revet muren straks. Svært lite eller ingenting av dette er fulgt opp. Tvert imot fortsetter Israel å bygge ut muren – ikke langs våpenhvilelinjen fra 1949, men på palestinsk jord som hindrer palestinsk ferdsel og utvikling.

Hva svarer så Børge Brende på dette kravet? Jo, han sier at Norge støtter de vurderinger og konklusjoner som er lagt til grunn av ICJ, og anser at muren er et alvorlig hinder for oppnåelse av en to-statsløsning. Han understreker at andre stater skal også bidra til at situasjonen opphører, samt til at Israel respekterer sine humanitærrettslige forpliktelser, og opplyser om at Norge forholder seg aktivt til disse forpliktelsene.

Børge Brende besøker i disse dager Israel, Palestina og Egypt for politiske samtaler. Ettersom Norge holder folkeretten og menneskerettighetene høyt, forventer vi en aktiv politikk fra Brende ved at det innføres konkrete sanksjoner mot Israel slik EU og andre land har gjort. Men sammenliknet med andre land som begår massive folkerettsbrudd, har Børge Brende så langt latt Israel gå straffefri. I brev fra UD og gjentatt i møte den 18. november, hevder UD at de "er overbevist om at det vil være mest konstruktivt å fortsette dialogen med begge parter i konflikten, og aktivt søke å påvirke partene til å respektere folkerettens regler, inngåtte avtaler og relevante FN-resolusjoner."

Spørsmålet er hvem en slik dialog tjener, og hva Norge konkret gjør for å påvirke partene. Konflikten mellom Israel og Palestina er ikke en konflikt mellom to likeverdige parter. Den ene parten er en okkupant, og den andre er okkupert. Vi respekterer Israels rett til sikkerhet innenfor definerte grenser, men vi respekterer ikke Israels ulovlige okkupasjon, blokaden, bosettingene, fengslingene av palestinske barn, fengslingen av palestinere uten lov og dom, byggingen av den ulovlige muren, annekteringen av Jerusalem, de vilkårlige drapene på palestinerne som demonstrerer mot ufriheten og alle overgrepene, og fraværet av de palestinske flyktningenes rett til å vende hjem. Det er også uholdbart at Israel planlegger å holde igjen nesten 980 millioner kroner i skattepenger som de har krevd inn på vegne av palestinerne, som straff for den palestinske søknaden om medlemskap i Den internasjonale straffedomstolen.

Ødeleggelsene etter Israels siste offensive på Gazastripen omtales av FNs generalsekretær Ban Ki-moon som utenfor enhver beskrivelse og en skam for det internasjonale samfunnet. Giverlandsgruppen som Norge leder, lovet 5,4 milliarder dollar til gjenoppbyggingen av Gazastripen. I følge Palestinian BDS National Committee (BNC) vil store deler av disse pengene tilflytte israelsk økonomi. Israelske selskap ser med andre ord på blokaden og krigen som en mulighet til å gjøre profitt. Den siste tidens medieoppslag dokumenterer at bare en brøkdel av de lovede midlene er kommet fram. Den sosiale og økonomiske situasjonen på Gazastripen er helt prekær, og vinteren står for døren. Men Norge som leder av giverlandsgruppa, klarer ikke å sette makt bak ordene fordi

dialogen prioriteres framfor palestinerne liv og helse.

Norge kan ikke lenger sitte stille og se på at Israels okkupasjonspolitik undergraver en varig og rettferdig fred. Når dialogen viser seg ikke å føre fram, er et sterkere politisk press på Israel nødvendig for å sikre framgang mot en fredsavtale, og for å styrke forhandlingsprosessen. Anerkjennelse av Palestina som stat er et skritt i retningen av dette, og for å oppgradere Palestina til større grad av likeverdighet med Israel. Til tross for massiv oppslutning blant FNs medlemsland, mener likevel Børge Brende at det må foreligge en fredsavtale mellom Israel og Palestina før norsk anerkjennelse kan komme på tale. Den norske regjeringen bør tenke seg raskt om slik at Norge ikke ender opp som et av de siste landene som støtter opp under palestinerne rettmessige krav.

Det er høyst uklart hva regjeringen ønsker å oppnå med sin dialog. Vi ber derfor Børge Brende svare klart og tydelig på hvorfor han lar Israel gå straffefri for alle sine brudd på folkeretten og for sitt fravær av humanitære forpliktelser. Hvorfor?